

MARIBORSKI

Cena 1 Din

VEČERNIK

JUTRA

Uredništvo in uprava: Maribor, Gosposka ul. 11 / Tel. uredn. 2440, uprave 2455
Izhaja razen nedelje in praznikov vsak dan ob 14. uri / Velja mesečno prejemnik
v upravi ali po pošti 10 Din, dostavljen na dom 12 Din / Oglasi po ceniku / Oglasa
sprejema tudi oglasni oddelček »Jutra« v Ljubljani / Poštni ček. rač. št. 11.409

Pabecki

NOVA ERA NA BALKANU.

V nedeljo dne 24. t. m. bo v Beogradu slovesen podpis pakta prijateljstva med Jugoslavijo in Bolgarijo. Za Jugoslavijo bo podpisal prijateljsko pogodbo predsednik vlade in zunanji minister dr. Stojadinović, za Bolgarijo pa predsednik bolgarske vlade predsednik Kiosevanov, ki mu v Beogradu pripravljajo slovesen sprejem.

NAŠ NOVI POSLANIK V STOCKHOLMU.

Za pooblaščenega ministra in izrednega poslanika v Stockholmu je imenovan dr. Milorad Stražnicki, bivši poslanik v Buenos Airesu in Haagu.

KAJ PRAVI ŠKOF AKŠAMOVIC.

Nedavno tega so neki zagrebški listi napadli škofa dr. Akšamoviča v Djakovu, da preganja hrvatske duhovnike baje radi razobešanja hrvatskih zastav. Sedaj javlja list »Hrvatska Obrana«, ki izhaja v Djakovu, da je imel škof dr. Akšamović v katerem je povdarjal med drugim: »Nikdar ne bom dovolil, da bi kak duhovnik pod firmo »hrvatskega duhovnika« zlorabljal hrvatsko zastavo, da bi jo pokril in prikril svoje moralne napake in pregreške. Zakaj to je zločin in izdajstvo, a ne obramba hrvatstva.«

DRŽAVNO SMUŠKO PRVENSTVO V MARIBORU ODPOVEDANO.

Radi neugodnih snežnih prilik je Mariborski zimskosportni podsavez odpovedal za soboto in nedeljo napovedano tekmovalstvo za smuško državno prvenstvo v klasični komb'naciji. Tekme so se preložile na nedoločen čas.

TURISTIČNI DINAR.

»Jugoslovanski Kurir« poroča: V zvezi z bližnjo turistično sezono se bodo na pristojnih mestih začela v kratkem razpravljati vsa vprašanja, ki so v zvezi z našim tujskim prometom. Najbolj važno vprašanje je, kako zagotoviti obisk turistov iz držav, ki so svojo valuto devalvirale. Tu je zlasti velike važnosti vprašanje češkoslovaških turistov. Kakor se trdi v informiranih krogih, ni izključeno, da se bo turistični dinar, ki je veljal lani samo za turiste iz Nemčije, razširil tudi na druge narodnosti, zlasti pa na turiste iz Češkoslovaške.

POL MILIJONA ZA OSIJEŠKO GLEDALIŠČE.

Uprava Narodnega gledališča v Osijeku je prejela pol milijona dinarjev posojila od Državne hipotekarne banke na račun gledališkega dinarja, ki ga prejema od osijeških kinematografov. S tem zneskom se bo osiješko gledališče moderniziralo in se bo nabavila železna konstrukcija za oder, novi krožni horizont, novi reflektor in novi narodni kostumi, ki se bodo uporabili ob priliki 10. rojstva pisatelja Okroglića.

SPOR MED ŽUPANOM IN NOVINARJI.

Med šibeniškim županom in novinarji je izbruhnil zanimiv spor. Radi ponovnega kritiziranja županovega delovanja je šibeniški župan izdal občinskim uradnikom nalog, da ne smejo dopisnikom nekaterih listov dati nikakršnih informacij. Radi tega so se dopisniki teh listov odločili, da pošljejo banski upravi v Splitu in notranjemu ministrstvu pritožbo proti odločitvi župana M. Bačinića.

Akcija italijanske diplomacije

V Madridu naj bi se sestavila nevtralna vlada

PARIZ, 21. januarja. Po informacijah iz Rima v zvezi z razgovori med Mussolinijem in Göringom in z novimi predlogi, ki jih je prinesel v London britanski poslanik v Rimu sir Drummond se zdi, da bo Italija sprožila tudi vprašanje kompromisne vlade v Španiji. To vprašanje bi po informacijah bilo vključeno tudi v italijanskem odgovoru na britanski predlog o prepovedi odpošiljanje prostovoljcev v Španijo, do čim naj bi bilo po drugih informacijah sproženo to vprašanje šele v londonskem nevtralnem odboru od strani italijanskega ter nemškega zastopnika. Po tem predlogu naj bi se pričeli razgovori med zmernimi elementi v valencijski in burgoški vladi v tej smeri, da bi se v Madridu sestala nova španska vlada, ki bi jo nato priznala vse države. Ta vlada bi potem zasledovala cilj, da izvrši pomirjenje v Španiji in da pospeši konec državljanske vojne. Iz te vlade bi se seveda morali izločiti ekstremisti z ene in druge strani. S priznanjem te kompromisne španske vlade s sedežem v Madridu bi španski problem na mah izgubil svojo ostrino in bi nevtralne države mogle delovati v tem pravcu, da podpro to nevtralno vlado, da vpostavi v vsej Španiji mir in red. Te informacije iz italijanskega vira so zbudile tukaj umljivo zanimanje, vendar se v splošnem smatra, da ne bi bilo mogoče izvesti takšnega predloga. Danes je situacija v Španiji med obema vladama tako zaostrena, da ni misliti niti na možnost razgovorov med obema, kamoli na možnost sestave nevtralne vlade. Razen tega obstoja vprašanje, če bi se ekstremne struje, to so komunisti in anarhisti, ki danes dejansko vršijo oblast v republikanski Španiji, dali kar tako odstraniti, ko celo verujejo, da bodo oni sami lahko dosegli svoje cilje. Z druge strani pa so značilne vesti iz Francove Španije, v smislu katerih so med generalom Franco in fašangisti nastala nesoglasja, kar bi dalo slutiti, da se želi Franco rešiti vpliva skrajnih desničarjev, da bi se na ta način omogočil sporazum med zmernimi elementi valencijske vlade. S tem v zvezi so tudi večerajšnje informacije iz Valencije, ki pravijo, da je položaj Larga Cabalera navodno omajen, ker vodi, kakor se zdi, tajna pogajanja z Burgosom. Komunisti in anarhisti, ki imajo dejansko oblast v rokah, bodo sigurno prekinili ta pogajanja ter onemogočili sporazum med zmernimi elementi v Burgosu in Valenciji. Za tukajšnje politične kroge je situacija zelo zanimiva ter se dogodki spremljajo z umljivo pozornostjo. Po drugih verzijah sodijo, da se hočejo s takšnimi predlogi zavlačevati oz. zabrisovati druge nujne zadeve.

Uspešna protiofenziva republikanskih čet med Madridom

GIBRALTAR, 21. januarja. Reuter poroča: Republikanske vojne sile iz Malage so izvršile močno protiofenzivo in ni rezultat še popolnoma točno znan. Pravijo pa, da je to najbolj krvava bitka v teku španske državljanske vojne. Vsi rovi in vse ambulante so bile do večera prenapoljene z ranjenci in je na obeh straneh več tisoč ranjenih. V teku bitke pri Esteponi so Francove čete pretrpele velike izgube radi strojnici, ki so od strani vladnih čet zaregljale iz zasede proti Francovcem. Valencijska vlada je poslala v Malago 6000 borecev mednarodne brigade, razen tega velike količine vojnega materiala ter oddelke težkega topništva.

MADRID, 21. januarja. United Press poroča iz Valencije, da so vladne vojne

ladje zajele na odprtem morju neki italijanski parobrod, na katerem je bilo razno vojno gradivo, predvsem letalske bombe. Italijanski parobrod so spravili v neko luko.

PARIZ, 21. januarja. Iz Madrida prihajajo poročila o veliki zmagi vladnih čet, ki so po srditi borbi zavzele takozvani »Angelski hrib«. Ta hrib je oddaljen 1 km od Getafa, od koder so Francove baterije obstreljevale Madrid, kar je sedaj onemogočeno. Predsednik valencijske vlade Caballero je brzojavno čestital madridskemu obrambnemu odboru k zmagi, ki predstavlja po njegovem mnenju preokret v državljanski vojni. Tudi sevillsko radio je priznal ta uspeh vladnih čet.

V Ženevi zapet nova garnitura: D n naj se odcene gđanskemu protektoratu

ZENEVA, 21. januarja. Reuter poroča: V ženevskih krogih je Edenov govor v spodnji zbornici napravil zelo ugoden vtis. V ženevskih krogih smatrajo, da bo ta govor služil kot koristen temelj za diskusije devetih zunanjih ministrov, ki bodo prisostvovali sedanjemu zasedanju Društva narodov, dočim je pri prejšnjem bila zbrana druga garnitura.

ZENEVA, 21. januarja. United Press doznava, da se bo Društvo narodov znašlo pred nalogo, da se reši pred 16 leti prevzetega protektorata nad Gdanskim, ker pripravlja Poljska predlog, da se Društvo narodov odreče svoji pravici vmešavanja v notranje gđanske prilike. Predstavnik Društva narodov bo imel

Ras Deste še ni likvidiran!

RIM, 21. januarja. Kakor se doznava iz Adids Abebe je abesinski podkralj maršal Graziani, ki se sedaj nahaja v Irgalanu v sidski oblasti, osebno prevzel vrhovno

edino to nalogo, da jamči za poljske pravice v Gdanku in da zaščiti poljsko manjšino, ki šteje okoli 35.000 duš. Ker se pričakuje opozicija proti temu načrtu, bo poljski zunanji minister Beck ta svoj predlog obrazložil ustmeno na tajni seji in ga ne bo izročil pismeno. Opozicija se pričakuje s strani Francije, sovjetske Rusije in eventualno Švedske. Anglija pa bi celo rada videla, da bi se mesto vrhovnega komisarja v Gdanku popolnoma ukinilo, ker bi se na ta način prištedilo Društvu narodov vsak nadaljni poraz. Protij temu pa je Poljska, ker bi potem sama morala braniti pravice narodnih manjšin v Gdanku.

poveljstvo nad operacijami, ki jih je pričel proti nekaterim skupinam, ki so se uprle in ki se nahajajo pod poveljstvom rasa Deste.

Češkoslovaški socialni reformator v Mariboru

Naš obmejni Maribor je pozdravil večeraj v svoji sredi znanega češkega socialnega delavca g. dr. Petra Zenkla. Ob popoldanskem ljubljanskem brzovlaku so se zbrali na peronu glavnega kolodvora številni Mariborčani. Za mestno občino je bil navzoč mestni župan dr. A. Juvan, za JČ Ligo njen predsednik g. dr. V. Kukovec, za Narodno odbrano prof. dr. A. Dolar, za Ljudsko univerzo g. inž. Kukovec, nadalje g. Bureš kot predsednik Češkega kluba, ravnatelj dr. J. Tomišek, obmejni komisar Krajnovič in številni člani Češkega kluba ter JČ Lige. Iskreno dobrodošlico je izrekel odličnemu gostu mestni župan dr. A. Juvan, nakar so zbrani odličniki pospremili odličnega gosta v mesto. Z dr. Zenklom je prispel v Maribor tudi ljubljanski češkoslovaški konzul Minovsky.

Predavanje, ki ga je imel dr. Zenki v dvorani Ljudske univerze, je privabilo toliko Mariborčanov, da so jo zasedli do zadnjega kottička. Predavatelj je bil deležen viharnega aplavza, ki je ponovno potrdilo ono bratstvo, ki veže obmejni Maribor z bratsko Češkoslovaško. V svojem izčrpnem podavanju nam je odlični socialni delavec orisal vse ono ogromno delo, ki ga je napravila praška mestna občina v socialnem pogledu v zadnjem razdobju. Praga nam danes lahko služi za vzor zdravega in neumornega dela mestnih občin na socialnem področju. Vse socialno delo je bilo usmerjeno v pravcu čim uspešnejše in čim obsejnejše ublažitve socialnega zla. O delu Prage na tem polju nam pričajo številne zgradbe vsakovrstnih ustanov kakor sirotišnice, porodnišnice in okrevališča. Masarykovi domovi so ona ogromna socialna ustanova, kjer imajo danes zatočišče otroci brezposelnih roditeljev. Tu se uvajajo delavske kolone, ki naj omajijo brezposelnost, ki je objela tudi našo bratsko čl. republiko. Kam vse ne sežejo niti socialnega skrbstva v Češkoslovaški, ki ima zasnovano širokopotezno propagando in ki vzgaja svojo mladino v zdravem nacionalnem, socialnem in človečanskem smislu. Socialna zakonodaja se je izboljšala in prikrojila novodobnim prilikam. Ustanovile so se številne institucije, razne materinske šole, vajeniški domovi in nešteto higijenskih ustanov. Z uvedbo socialne službe po bolnišnicah in z moderniziranjem sirotišnic za stare in onemogle, z materinskimi šolami, zavodi za ogroženo dečo in mnogimi drugimi zakoni, se je bratska češkoslovaška republika uvrstila v prve vrste socialno urejenih držav na svetu.

Izčrpnno in poljudno podane besede odličnega predavatelja so podkrepile še številne slike vsch teh ustanov, ki so živ dokaz skrbnega prizadevanja praške mestne občine, da ob tesnem sodelovanju z državo in njeno podporo dvigne skrb za onemogle, stare, brezposelne in bolne ter socialne pomoči potrebne. V sodobnem socialnem skrbstvu se posveča zlasti mladini še prav posebna pažnja, da bo iz nje vzklik zdrav in delaven narod. Kakor so številni zbrani pristrčno pozdravili odličnega gosta ob njegovem uvodnem nagovoru, istotako in še bolj je bil deležen toplega priznanja za zanimivo predavanje. Mariborčani, ki so do zadnjega kottička napolnili dvorano Ljudske univerze, so s tem dokazali, da se živo zanimajo za socialne probleme in nagradili predavatelja z dolgotrajnim aplavzom.

Pred predavanjem sta izrekla odličnemu gostu ter konzulu Minovskemu pristrčno dobrodošlico mestni župan dr. Juvan in predsednik Ljudske univerze inž.

Jadranska obala — obrambni zid Jugoslavije

Med svetovno vojno spuščeni milijon min po 60.000 din

Tukajšnja Ljudska univerza je s prireditvijo g. podpolkovnika Jurija Čordašiča v krog svojih predavateljev izvršila livaležno nalogo in to tembolj, ker si je g. podpolkovnik izbral za temo svojega predavanja zanimivo snov o važnosti in pomenu naše jadranske obale.

V uvodnih besedah je odlični vojaški predstavnik orisal pomen in velevažno vlogo, ki jo igra morje v zgodovini posameznih narodov. Morje odpira narodom pot v svet in ustvarja možnost živahnih trgovskih vezi ter omogočuje zlasti trgovini pot do čim večjega razmaha in čim uspešnejše konkurence, zlasti onim državam, ki imajo mnogo sirovin. In to tembolj ker je pomorski prevoz znatno cenejši od prevoza z železnico ali drugimi sodobnimi prevoznimi sredstvi. Pomisliti moramo na to, da natovori laliko ena sama trgovaška ladja v svojem trupu tovora za nekaj vlakov. Zgodovina nam dokazuje, kako težje vsi narodi k morju, ki je temelj gospodarskega blagostanja obmorske države, ki lahko izvaža po morju ne samo svoje temveč tudi tuje blago iz katerih prevozov črpajo obmorska mesta svoje bogastvo. V teh pomorskih poteh leži vrelc bogastva, katerega niso podcenjevali niti stari Fenici in Kartaginci.

Naša država je država naravnega bogastva in sirovin. Kot taka ima odprto pot v svet z divno jadransko obalo, ki se razteza vse od Sušaka do Kotora. Morje, h kateremu teži srce vsakega dobrega Jugoslavena, ima za nas dva pomena. **Ekonomskega in narodno obrambnega.**

Kukovec. Po končanem krasno uspelem predavanju je bil v veliki dvorani pri »Orlu« prisrčen družabni in prijateljski večer, ki je okoli znamenitega češkoslovaškega socialnega reformatorja zbral vse mariborske prijatelje in čestilce bratske češkoslovaške republike. Iskreno tople so bile pozdravne besede, ki so jih spregovorili na naslov znamenitega gosta predsednik tukajšnje JČ lige dr. V. Kukovec, predsednik tukajšnjega Češkega kluba Franjo Bureš ter sodnik okrožnega sodišča dr. Senjor, ki je zbujal prelepe spomine iz svojih akademskih let med brati Čehi. V ljubeznih besedah se je dr. Zenkl zahvalil za sprejem in iskrene bratske pozdrave. **Povdarjal je, naj bi med Jugosloveni in Čehoslovaki zavladalo še tesnejše prijateljsko razmerje in sodelovanje.**

Večer je nudil sliko iskrenega bratstva in vzajemnostnega duha med nami in brati Čehoslovaki, do katerih je bilo v Mariboru vedno mnogo ljubezni in spoštovanja, in je potek prijateljskega večera povzdigovalo petje mariborskih pevcev s solističnimi točkami baritonista Faganelija.

Gospodarski Jadran nam omogočuje, da izvažamo naše prirodno bogastvo na vsa svetovna tržišča, medtem ko imamo v 600 km dolgi obali naravno mejo. Priroda sama je poskrbela za to, da je ustvarila Jugoslaviji naravno obrambno črto, ki jo pa moramo mi čimbolj izpopolniti z našo vojno mornarico v duhu sodobne obmorske obrambe. Pomen morja je izrazito označil ruski car Peter Veliki z izjavo, da je ona država, ki ima samo vojsko, podobna človeku, ki ima samo eno roko, medtem ko ima dve roki samo ona država, ki ima vojsko in mornarico. Številne skioptične slike, ki so prikazale razne tipe bojnih ladij od najstarejših tipov, kakor je bil n. pr. »Viribus Unitis« pa vse do današnje najmodernejše angleške bojne ladje »Hood«, so podkrepile predavateljeva podavanja. Vse one države, ki so po svoji geografski legi obkrožene z morjem, so takorekoč primorane, da skrbijo za svojo obrambo in so k boroženju nekako primorane. Omejitve, ki so sledile v pomorskem oboroževanju po raznih pomorskih sporazumih glede tonaže posameznih vesil, so bile več ali manj posledica ekonomske izčrpanosti. Pomisliti moramo namreč na okolnost, da je gradnja ene same nove bojne ladje zvezana z ogromnimi stroški 2½ milijard dinarjev, katerega bremena ne zmore zlahka vsaka država. Zanimiva je ugotovitev, da so se v pretekli vojni izkazale v borbi mnogo uspešnejše male ladje nego ladje ogromnih dimenzij in da daje tudi moderna sodobna vojna tehnika prednost malim, dobro opremljenim bojnim ladjam. Največje vojne ladje so **križarke**, ki dosežajo 55—60 km brzine na uro. To so stražarji na odprtem morju, ki čuvajo pomorske poti. **Podmornice** služijo samo za napade in nosijo v svojem trupu najstrašnejše orožje, torpedo, ki razdira in ruši prej omenjene morske velikanke. Poleg teh imamo posebne vrste minonoscev, ki polagajo mine na poti, kjer križarijo navadno trgovaške ali pa vojne ladje. Nevarno orožje so zlasti podmornice, ki lahko

vzdržijo 3—4 mesece na odprtem morju in služijo za vojne svrhe podmorskega vojskovanja. Takozvani **rušilci ali razorači** tvorijo nekake površinske edince, ki so opremljene z brzostrelnimi topovi in dosežajo veliko brzino. Rušilci so zlasti za naš Jadran eno izmed najboljših obrambnih sredstev. Rušilci pa morajo biti stalno pod zaščito križark. Zadnja »novost« so takozvani **»borbeni čolni«**, ki razvijajo naravnost ogromno brzino do 100 km na uro in še več. Te čolne je težko zadelati, ker se spretno skrivajo pred sovražnimi edinicami. Neprecenljivo važno ulogo igra v obrambi obale tudi **sodobna aviacija**. Ona vrši poizvedovalno službo z bombarderji in hidroavijoni. Ena sama mina, ki jo nosi avijon torpedo, stane 50—60.000 Din in tehta okrog 200 kg. Če pomislimo na to, da je bilo v svetovni vojni spuščeni nič manj kakor 1 milijon min, tedaj lahko preračunamo, kolikšna vrednost je bila izstreljena. Najstrašnejše orožje sodobne vojne tehnike je takozvani **avtorpedo**, to je mali motorni čoln, ki se giblje samo na površini in to brez posadke. Upravlja ga brezžična elektr. sila. Jadranska obala nudi že samo posebi ugodno zatočišče malim edincem, medtem ko je dom pravih križark in matičnih ladij na širokem morju. Naša obala mora biti tako zavarovana, da bo vsak napad brezuspešen pa naj pride pod morsk gladino, na morsk površini ali pa iz zraka. V tem pravcu se spopolnjuje naša obramba.

Jadranska straža, ki ima razpredene svoje podružnice šrom naše države, hoče seznaniti ves naš narod z lepotami našega sinjega Jadrana. Morje nam mora prirasti k srcu, da ga bomo znali ceniti in braniti. Vse misli naj se osredotočijo na naš Jadran, vsakdo izmed nas pa naj postane in ostane član Jadranske straže! S tem pozivom je zaključil predavatelj svoje zanimivo podavanje, ki je bilo nagajeno s toplim aplavzom in priznanjem.

Sokolske vesti

Občni zbor Sokola v Poljčanah

V nedeljo se je vršil občni zbor Sokola Poljčane, ustanovljenega l. 1930. Udeležba je bila prav lepa in je vladalo za občni zbor veliko zanimanje. Po uvodnih besedah brata podstaroste, ki je prevzel po odhodu star. Lipovška društva vodstvo in po čitanju savezne poslanice so dali posamezni funkcionarji vestno predstavljena izčrpana poročila, iz katerih posnemamo: Odbor je imel 11 sej. V zadnjem času se je odbor predvsem trudil,

da bi dosegel za izgubo dvorane, ki je bila prodana, nadomestilo, kar mu za enkrat še ni uspelo. Toda kljub tej izgubi je društvo še izvedlo okrožni nastop. Da se zmanjšajo stroški, je bil stavljen predlog, da se društvo preosnuje v četo. Brat načelnik je vpletel v svoje poročilo navdušujoč idejni govor, katerega je zaključil z vznešenimi besedami: V naše nesebično sokolsko delo, v boljšo bodočnost jugoslovenskega naroda z gotovostjo ra-

čuna domovina, za katero je Sokolstvo največ pretilo krvi in za kar je vselej pripravljeno še danes. Prav tako naš mladi kralj Peter II., ki je na čelu našega Sokolstva kot naš starosta. Z našim delom pa se moramo oddolžiti oporoki Vitezkega kralja Aleksandra I. Ujedinitelja, ki nam je izdihivši svojo blago dušo, iz dalnje tujine kot poslednje sporočil »Čuvajte Jugoslavijo«.

Statistika telovadbe posameznih oddelkov izkazuje: skupno število vpisanih telovadcev znaša 534, telovadnih je bilo 202, skupni obisk 2031, povprečno 7 na uro. Telovadnih ur je bilo 305, povprečno 67 na mesec. Število telovadcev je naraslo. Društvo je sodelovalo pri raznih tekmah, se je udeleževalo nastopov ter je imelo prednjaški tečaj pod vodstvom br. Primca. Tehnični odbor je imel redne mesečne seje ter je sprejel in odposlal 143 dopisov. H koncu je brat načelnik podal tudi načrt dela l. 1937.

Prav tako vestno je bilo poročilo načelnice. Prosvetno poročilo izkazuje več predavanj ter delovanje dramskega, pevskega in orkestralnega odseka. Pevski je žal po odhodu br. Janka Živka prenehel. Namerava pa se v tekočem letu oživotvoriti. Vzledno je bilo delovanje knjižničarke; knjižnica šteje trenutno 695 knjig. Med 57 čitateljev jih je bilo izposojenih 1468. Sledili sta poročili statističarja in blagajnika. Saldo iz preteklega leta izkazuje okrog 8000 Din. — V odbor so bili izvoljeni bratje in sestre: Kovič Ivan, starosta, Heric Franc, podstarosta, Podgoršek F. načelnik, Požeg Anton, pod načelnik, Gašparič Poldka, načelnica. Mu lej Alma, podnač., Štefanciova Andrej, prosvetar, Detiček Franc, tajnik, Pristojnik Pavle, blagajnik, dr. Hronovski Artur, društveni zdravnik, Perdija Pavla, statističarka, Knez Ivan, gospodar. Ostali odbor pa tvorijo Šerbec, Bregar, Mesarič, Vodenik Milan, Regoršek Adolfin. Krašovic Anica in Mahorič Franc. — Zdravo!

Pobreežke novice

Gasilski četi občine Pobrežje in Sv. Miklavž sta proslavili zelo slovesno rojstni dan Nj. Vis. kraljeviča Tomislava, svojega visokega pokrovitelja. Člani so se udeležili službe božje pri Dev. Mariji v Brezju polnoštevilo. Po službi božji so se zbrali v Lešnikovi dvorani v Brezju, kjer je zbranim gasilcem v lepih besedah obrazložil pomen proslave starešina gasilske župe Maribor des. breg g. Klemenčič Josip. Zbrani gasilci so navdušeno vzklikali svojemu visokemu pokrovitelju in našemu kralju Petru II. Proslave sta se udeležila tudi g. župan Stržina Karol in podžupan g. Belak z nekaterimi odborniki.

Hvalevredno zdravilo.

— Danes sem dobil pri zdravniku izvrstno zdravilo za potenje.

— Kakšen poseben čaj ali kaj drugega?

— Ne, ne, izročil mi je račun, pri katerem me je na licu mesta oblij pot.

Dr. Fran Vatovec:

140 let slavenske žurnalističke listike

(Dalje.)

Drugi primer takšnega dopolnjevanja ter dodajanja nudi novica, ki je izšla v »Lubl. Novizah« 9. dec. 1797 (št. 98), to je enajst dni za »Wiener Zeitung« 29. novembra str. 3530. V tej novici je govora o prirodnoznanjski razstavi, h kateri pristavlja Vodnik svoje nedvoumno tehtne misli.

Takšnih slučajev je še več. Dokazujejo pa, da je Vodnik pocdina poročila krojil ter oblikoval po svoji uvidevnosti in primerno tedanjim slovenskim prilikam, četudi je stopnja odvisnosti od uporabljenih časniških virov mestoma precej izdatno, kar pa je nujno združeno z novinarskim poklicem.

Vsi navedeni primeri, katerih bi bilo lahko še več, ako bi to dopuščala možnost prostega razpolaganja s prostorom, kažejo torej, da je bila »Wiener Zeitung« glavno črpališče gradiva v prvi slovenski redakciji in da so posamezne novice v »Lubl. Novizah« vzniknile na svetlo povprečno 10—15 dni po iztju v »Wiener Zeitung«. Upoštevajoč dejstvo, da se je Vodnik moral boriti z nešteti težavami in da je obstajalo že samo vprašanje žurnalistične uporab-

nosti slovenskega jezika ter da so pozneje izhajale »L. Novize« kot tednik, moramo ob presoji Vodnikove žurnalistične tvornosti pritrditi njegovemu zagovoru »de po vsi moči hitro pišem«. (Novize 1799, št. 50).

Razen tega pa ni mogoče mimo pojava, da tudi pri drugih tedanjih listih ni bilo boljše. Ne smemo pač gledati na takratne poročevalske prilike skozi prizmo današnje rekordne žurnalistične ekspeditivnosti. Vzemimo n. pr. »konkurenčni« list »Lubl. Noviz« — »Laibacher Zeitung«. V »Wiener Zeitung« je izšel n. pr. kreditni patent 15. junija 1799. »Laib. Zeitung« ga ima sedem dni kasneje, to je 22. junija. V »Lubl. Novizah« je sicer izšel šele 29. junija, to je sedem dni po objavi v »Laib. Zeitung«, vendar je treba pomisliti, da so »Lubl. Novize« tedaj že izhajale kot tednik, dočim je »Laib. Zeitung« bila dotednik itd. In »Wiener Zeitung« poroča n. pr. 11 dni po samem dogodku, t. j. 4. kimovza (sept.), da so »24. avgusta marširali vnapotegnjeni francozi ... skuzi Prag proti Rajnici«, dočim so 10 dni pozneje (14. sept. 1799!) sledile »L. Novize« kot tednik! Presledek 10 dni od dogodka od objave zasledimo tudi pri drugih številnih vesteh tedanje »Wiener Zeitung«, med drugim v poročilu z dne 10. julija 1799, kjer se navaja, da je »general Klenau 30. junija sadni rep Macdonaldove vojske dosegel v mesti Bologna«. In 10 dni kasneje sledijo »L. Novize«, toda kot tednik!

Sploh pa niso imele »Lubl. Novize« namena dosežati poročevalske rekorde, ker ni bilo za to nikak-

šnih pogojev ali osnov, prav tako tudi ne izgledov samostojnejše pridobivanje časniškega gradiva. Namen »Lubl. Noviz« je pač bil v glavnem poučno informativen ter narodno bodrilen. In temu namenu je Vodnikov list v polni meri ustrezal. Prav nič ne more zmanjševati njegovih odličnih zaslug za narodno probujo širših slovenskih plasti okolnost, da je n. pr. zajemal snov za svoje »Povedanje od slovenskega jezika« pretežno iz A. Linhartovega dela »Versuch einer Geschichte von Krain und den übrigen Ländern der südlichen Slaven Oesterreichs«. V glavnem je uporabil Vodnik v okviru lastnih dodatkov predvsem Linhartove ugotovitve iz I. dela str. 396, 414/5, 418/20, precej več pa iz II. dela in sicer str. 204—208, 210—225, 227, 347—349, 353—358. Mnogokje pa se Vodnik razhaja z Linhartovim mnenjem.

Vodnik sam pa tudi ničesar ne taji. Vse nam postane jasno ob njegovih važnih obrambnih in pojasnilnih besedah v št. 50 »L. Noviz« l. 1799, ko pravi: »De pa krajnske (Lublanke Novize!) pozniši prideo, ku nemške; ni drugači mogoče, ker Nemec precej lahko iz nemških pism natiskuje; jes pa morem popred iz nemškiga prestavlati, pisati, inu še li potle čerke za natiskvanje staviti«.

VODNIK TUDI — STAVEC?

Ta Vodnikova izpoved zveni naravnost kakor »senzacija«. Tukaj ne izvemo namreč samo tega, da je iz »nemškiga prestavljal«, česar pa ne gre tehtati

Mariborske in okoljske novice

Starj mariborski rod izumira. V častiljivi starosti 85 let je umrl na Slomškovem trgu 16 zasebnik Ignacij Kurent. V Stražunski ulici 2 pa je umrl v visoki starosti 78 let zasebnik Josip Gradišnik. Žalujočim naše toplo sočutje!

Na vrhovi, mirno in jasno! Putnikovo vremensko poročilo dne 21. t. m. pravi: Pesek — 4, mirno in jasno, 15 cm pršiča na podlagi 40 cm, smuka idealna; Senjorjev dom: — 9, mirno in jasno, 40 cm pršiča na podlagi 35 cm, smuka idealna; Pecca: — 5, mirno, jasno, 30 cm pršiča na podlagi 80 cm, smuka izborna.

Gala reduta

Med češkimi skladatelji sta bila predvsem Smetana in Dvořák tista dva tvorca narodne glasbene kulture, ki sta priborila češki muziki častno mesto v svetu. Oba stojita čvrsto zasidrana v češki zemlji, oba črpata iz neizmernih narodov zakladnice, iz njegovih pesmi, v njihovih delih poje češki kmet, je zajet odmev češke zemlje. Vendar sta si oba velika v nekaterih potezah tudi različna; med tem, ko je Smetana samo Čeh, in samo programatik (v svojih delih daje vedno glasbenega izraza konkretnim predstavam, kot v svojih divnih pesnitvah »Moja domovina« ali v godalnem kvartetu »Iz mojega življenja«), je Dvořákova bolj kozmopolitska tvorna sila, najpopolneje izražena v takozvani absolutni glasbi, iz simfoniji. Napisal je poleg oper, velikega števila komornih del, oratorijev in manjših del devet simfonij. Njegove simfonije so se kaj hitro udomačile na vseh svetovnih koncertnih odrih in prešle v kulturno last vsega člo-

veštva. Njegovo prekrasno četrto simfonijo, imenovano »londonsko«, bomo slišali na koncertu Glasbene Matice v petek. Koncert, ki ima na sporedu še Beethovnovu ouverturo Egmont in Mozartov violinski koncert, bo dirigiral g. Marjan Kozina.

Spominska svečanost dr. Otokarja Rybača. Društvi »Jadran« in »Nanos« vljudno vabita vse zavedno narodno občinstvo na počastitev spomina blagopokojnega voditelja in borca tržaških in gorških Slovencev dr. O. Rybača, ki se bo vršila danes ob 20. uri v Narodnem domu. Oddolžimo se častno njegovemu spominu in dokažimo, da smo hvaležni in zvesti sinovi svojih prednikov.

I.S.S.-K. Maribor

Svetosavska proslava v Mariboru. Na Svetosavskem koncertu dne 27. t. m. v veliki dvorani Uniona bo poleg opernega pevca g. Julija Betetta in gospoda Karla Sancina in njegove soproge gospe Mirce Sancinove iz Celja ter pevskega društva »Jadran« iz Maribora nastopila tudi odlična pevka ga. Lapajnetova, katero bo na glasovirju spremljal g. dr. Klasinc. Maribor bo tako imel zopet enkrat koncert velike umetniške vrednosti. Vstopnice so v predprodaji pri tvrdki Zlata Brišnik.

Občnj zbor Sokolskega društva se vrši v soboto, dne 23. t. m. ob 20. uri v Sokolskem domu. Odbor vabi vse članstvo, da se občnega zbora udeleži!

Mestna podjetja, avtobusni promet. V nedeljo 24. t. m. posebna vožnja na Pohorje. Odhod iz Glavnega trga ob 7. uri, povratek ob 17. uri. Interesenti naj se

čimprej prijavijo v prometni pisarni na Glavnem trgu, tel. 22-75, najkasneje pa do sobote 18. ure. Cena do odcepa Din 20.—, do Reke Din 12.—. Prijave se sprejemajo tudi za povratek.

Planinski ples I. II. 1937. Union.

Novice z Ljudske univerze. V petek 22. t. m. predava g. prof. inž. Rihtman iz Zagreba o Einsteinovi relativnostni teoriji. Zaradi česa je zbudila Einsteinova teorija tako velikanski interes po vsem svetu? Njen veliki pomen iz principielnega, svetovnonazorskega pogleda, njena malopomembnost iz praktičnega vidika. Kako je privedel razvoj nauka do relativnostne teorije? Osnovne ideje Einsteinove teorije. Nje potrditev potom eksperimenta. Nerazumevanje teorije relativnosti in nje zamenjava z relativizmom. Trdi Einstein, da more vse biti tako in drugače? Kdo je danes nasprotnik Einsteina? Posebno se opozarja, da bo g. predavatelj obrazložil težko snov v poljudni obliki in brez matematičnih dokazov tako, da bo mogel sleherni uspešno slediti njegovim izvajanjem.

Pustna sobota

Zaplenjeno meso. V soboto dne 23. t. m. ob 9. uri se bo na Glavnem trgu prodalo potom javne dražbe približno 12 kg svinjskega in 20 kg govejega mesa.

Ločitve zakonov se v Mariboru množijo! V smislu statistike tukajšnjega okrožnega sodišča je bilo v preteklem letu pri mariborskem okrožnem sodišču ločenih 52 zakonov, in sicer 10 sporazumno, 42 pa nespornostno. Razveljavljeni so bili v preteklem letu v Mariboru tri zakoni, razvezan pa 1.

Imajo jih... Mariborska policija je aretirala tričlansko tatinsko tolpo, ki je izvršila v zadnjem času v Mariboru več tatvin in vlomov. Med drugim je ta tolpa

NAŠIM NAROČNIKOM!

Cenjene naročnike prosimo, da nam vse zaostanke na naročnini nakažejo najkasneje do 31. januarja, ker bomo tega dne vsem brez razlike, ki bi ne izpolnili svojih obveznosti, list ustavili.

Uprava »VEČERNIKA«.

Kino

Kino Union. Danes najkrasnejši dunajski vefelth »Burgtheater«, najnovejšo remek delo Willyja Forsta.

Narodno gledališče

MARIBORSKO GLEDALIŠČE:

Četrtek, 21. januarja ob 20. uri: »Kadar se utrga oblak«. Red B.

Petek, 22. januarja: Zaprt.

Sobota, 23. januarja ob 20. uri: »Ukročena trmoglavka«. Globoko znižane cene. Zadnjih.

Nepreklicno zadnjih ponove Shakespearejevo komedijo »Ukročena trmoglavka« v soboto 23. t. m. Delo s svojimi veselimi zapletljaj splošno ugaja. Veljajo globoko znižane cene.

6. II. Union 20.30

»Ples v Savoyu« — popoldanska predstava. V nedeljo 24. t. m. popoldne ob 15. uri »prizore priljubljeni Abrahamov slager«. »Ples v Savoyu« po znižanih cenah. Vžigajoča jazz-glasba in pestra vsebina dajeja delu posebno privlačnost.

PTUJSKO GLEDALIŠČE.

Ponedeljek, 25. januarja: »Prva legija«. Gostovanje »Narodnega gledališča« iz Maribora.

vlomila v kletne prostore na Slomškovem trgu 6, v Vrbanovi ulici in na Tržaški cesti, o katerih smo pred dnevi poročali. Tolpo, ki sestoji iz dveh moških in ene ženske, je policija izročila v zapore mariborskega sodišča. Policija je mnenja, da spadajo k tatinski in vlomski tolpi še nekatere druge osebe in se vršijo še nadaljnje poizvedbe.

Nezakonski otroci... Mariborsko sresko sodišče je v preteklem letu obravnavalo skupno 1508 zapsuščenih zadev, nadalje 618 slučajev, tihočih se varuštva, 382 primerov nezakonskih otrok ter 40 slučajev kuratelov.

Posnemanja vredno. Uradništvo pošte urada Maribor 1 je podarilo presežek zbirke za venec pokojnega tovariša Janka Firbasa v znesku Din 248 Protituberkulozni ligi v Mariboru. Iskrena hvala!

Mladina v svet... Kazniški paznik Anton Slekovec, stanujoč v Dajnkovi ulici 10, je prijavi policiji, da je pred dnevi odšel od doma njegov 13letni sin Anton, ki se do danes še ni vrnil.

Avto v jarku. Na banovinski cesti pri Stražah sta trčila skupaj dva avtomobila, in sicer osebni avto trgovca Dragotina Mikoša iz Zagreba in osebni avto trgovca Ivana Hilingerja iz Celja. Karambol je bil tako silovit, da se je Hilingerjev avto prekucnil in zgrmel v ob-

Čudo mariborskega grla: po njem je steklo za 19 milijonov alkoholnih pijač

Kakor smo že na kratko poročali je konzum vina v preteklem letu v Mariboru nekoliko nazadoval, dočim se je konzum piva dvignil napram letu 1935 za 40.000 l. Tudi je precej nazadoval konzum žganja, to pa najbrže radi tega, ker ponujajo kmetje v zadnjem času od hiše do hiše velike količine domačega žganja. Izpadek na trošarini, ki jo pobirata mestna občina in banska uprava, je pri žganju samo v Mariboru tako visok, da gre v stotisoče. Zanimiva pa je statistika, koliko so plačali mariborski gostilničarji in kavarnarji v preteklem letu za trošarino na posameznih vrstah alkoholnih pijač:

Mariborčani so v letu 1936 zavžili en milijon 350.331 litrov vina in vinskega mošta. Ker znaša mestna trošarina na vino in vinski mošt Din 1,50 od litra, trošarina, ki jo pobira banska uprava pa 1 dinar od litra, so plačali mariborski gostilničarji samo od vina in vinskega mo-

šta občini 2,040.496 dinarjev, banški upravi pa 1,360.331 dinarjev. Za konzumirano žganje (44.620 l) pa je šlo v blagajno mestne občine ter v blagajno banske uprave po 83.085 dinarjev. Trošarina na pivo znaša 60 para za liter, tako da so od lanskoletnega konzuma plačali mariborski gostilničarji mestni občini od 438.737,5 l iztočenega piva trošarino v znesku 263.242,50 dinarjev. Iz navedenih podatkov je razvidno, da je prejela mariborska mestna občina v letu 1936 za trošarino na alkohol, pijačah 2,386.823,50 dinarjev, banska uprava pa 1.443.416 dinarjev.

Čitatelje bo gotovo zanimalo, koliko so pravzaprav Mariborčani izdali v letu 1936 za alkoholne pijače. Konzumiranih je bilo skupno 1,360.331 l vina in vinskega mošta. Če računamo liter vina povprečno po 10 dinarjev, potem vidimo, da so Mariborčani izdali v l. 1936 samo za

vino in vinski mošt 13.603.310 dinarjev. Piva so Mariborčani v preteklem letu popivali 438.737,5 litrov, kar znači, da so Mariborčani za pivo (9 dinarjev liter!) izdali lani 3.948.637,50 dinarjev. Po mariborskih grlih je steklo nadalje 44.620 litrov žganja. Če računamo, da stane liter žganja povprečno 25 dinarjev, vidimo, da so izdali Mariborčani za žganje v preteklem letu 1.115.500 dinarjev. Vse v vsem: Mariborčani so potemtakem izdali v preteklem letu 18.667.447,50 dinarjev za alkoholne pijače.

Gotovo pa je potrošnja alkoholnih pijač v Mariboru še večja. V teh številkah niso namreč vračunane velike količine vina in žganja, ki se vtihotaplja v Maribor. V splošnem pa je treba na vsak način pričeti z energičnim pobijanjem šumarstva, ki ne nudi občinstvu kvalitetnega blaga in ki škoduje hkrati našemu gostinstvu.

v doslovnem smislu, ampak da je celo »čerke za natiskovanje stavil«. V tem poudarku je izven dvoma Vodnikovo celo grafično sodelovanje. S tem smo torej doznali, da ni bil Vodnik samo tvorec jezika, urednik, novičar, glavni urednik, kos upravnika, tehnični urednik, pisec, feljtonist, prvi slovenski časnikar itd., marveč da so se sredi množstva težav ter kopic bremen znašle tudi grafične dolžnosti.

Kako naj si pravzaprav tolmačimo zadevni pasus »inu še li potli čerke za natiskovanje stavil«? Prav gotovo je, da ni Vodnik v iskanju samoobrambnih momentov segel po nerescnici. Takšne stvari so mu bile tuje ter odvratne. Na drugi strani ne bi menda bilo pravilno, če bi ocenjevali te njegove besede v vsej polnosti doslovnega zvenenja. Zelo verjetno pa je, da je imel z Egerjevimi stavei, očitno v slovenskimi slabo ali prav nič podkovanimi, radi številih »tiskarskih skratov« in napak, toliko težav in sitnosti, da je moral najbrže v mnogih, najhujših slučajih kar sam seči po »čerkah« in jih smiselno ter pravilno razvrstiti. Le na ta način si je mogoče tolmačiti gornje navedbe prvega slovenskega žurnalista, ki je s svojimi časnikarskimi ter jezikoslovnimi funkcijami združeval tudi grafične in tako preprečil, da se ni mesto domačega, umljivega jezika vtihotapila, med vrste in stolpe prvega slovenskega časnika »tiskarsko skratska« brozga. Ob tem šele pa je v celoti mogoče razbrati ves ogromni napor in energijo, s katerima se je Vodnik na Zoisovo prigovarjanje lotil tega posla.

IN VENDAR SO »LUBLANIKE NOVIZE« USAHNILE.

Ves nadčloveški trud prvega slovenskega novinarja ni zalegal. Ni mu bilo usojeno, da ne bi bil moral seči po peresu, da je s kratko, toda vendarle občuteno besedo, iz katere zveni nejevolja in razočaranje radi ničmernosti lastnih rojakov, napisal na koncu 51. številke 4. leta sledečo osmrtnico »Lubl. Novizam«: »V prihodnjem letu ne bodo krajske novize več ven dajane. Dobro, okusne »potice«, ki jo je Vodnik pripravil Slovcem pred štirimi leti, je nenadoma zmanjkalo.

Zakaj ni Vodnik vzdržal? Tiste zbadljivke, ki so mu jih pošiljali anonimni kritikastri in mu grenile veselje do dela, razboritemu, borbenemu in liki mravlji neutrudnemu Vodniku tega veselja in zanosa pri delu gotovo niso mogle popolnoma ubiti. Razlogi ne morejo biti na psihološkem torišču kakšne zagrejenosti, marveč povsem na stvarnem, realnem področju.

Neposredni vzrok neuspelega poskusa s prvim slovenskim časnikom je marveč iskati v tem, ker je bilo število naročnikov premajhno. Saj toži Vodnik sam, »de za dva sto rajš se ne more dva in petdeset pogovov natiskovat«. Ob teh navedbah je možno izluščiti število redno plačujočih »Novičnih« naročnikov ter doumeti približno naklado. Vodnik je ta stavek napisal v času, ko so »Lubl. Novize« izhajale še kot dvotednik. Rezultat zveni skoro neverjetno. »Novize«,

ki so v času te Vodnikove tožbe izhajale dvakrat tedensko, vsakokrat po pol pole na mali osmerki, so stale po pošti šest goldinarjev. Vsak naročnik je torej prejel letno 52 števil »Novize«, ki so obsegale 52 pol (Vodnik pravi pogov). Ves denar, ki ga je Vodnik prejel kot letno naročnino od redno plačujočih naročnikov, je v smislu njegove gornje navedbe znašal 200 goldinarjev (dva sto rajš). Potemtakem bi mogli sklepati, da so imele Vodnikove »Novize« v prvem letu izhajanja 33 redno plačujočih naročnikov. Če uvažujemo še neredne plačnike, zamenjalne, sproti kupljene ter brezplačne izvide, moremo smatrati kot izključno, da bi bila presegle naklada »Lubl. Novize« 100 izvodov in sicer tudi tedaj ne, če bi položili na tehtnico tiste goldinarje, ki bi jih bil utegnil Vodnik iz razlogov spraševanja vesti nezavednim rojakom — zamolčati. Spričo takšnega stanja naročniškega kadra je umljivo, da ni založnica »Maria Theresia Egerza« hotela več nositi deficitnega bremena in da je Vodnik koncem l. 1800 odložil svoje časnikarsko pero. V tem trenutku je bila zapečaten usoda prvega slovenskega časnika.

(Jutri konec.)

Naročniki kupujte pri naših inserentih ter oglašujte!

cestni jarek. Pri karambolu sta se obe vozili precej poškodovani in se ceni škoda na okoli 15.000 dinarjev. K sreči ni bil nihče pri karambolu poškodovan.

Krstna filmska predstava v Jugoslaviji. K zadevni reklamni nekega ljubljanskega kina v ljubljanskih listih, da je danes v navedenem ljubljanskem kinu jugoslovenska krstna predstava znanega filma »Burgtheater«, nam vodstvo tukajšnjega kina Union sporoča, da je krstna predstava navedenega filma v Jugoslaviji bila že v tukajšnjem kinu »Union«, in sicer 18. januarja t. l.

Smrt blage žene. Umrla je po dolgi mučni bolezni blaga žena in ugledna posestnica Marija Korenova. Bila je skrbna mati in vzor gospodinj. Preostali žalujočim naše toplo sočutje!

Iz tehničnih vzrokov ni bilo danes mogoče objaviti romana, kar nam naj cenjeni čitatelji oprostijo!

Okradeni trgovec. Iz sobe neke gostilne na Vodnikovem trgu je doslej še neznan zlikovec ukradel trgovcu Karlu Novakoviču dva kovčga z obleko, perilom in drugimi predmeti v skupni vrednosti nad 1800 dinarjev. Za tatom poizveduje sedaj policija.

12 cestna banašana! je od trgatve sem prispelo v Ormož. Tamošnji vinogradniki iz ormoškega in ljubljanskega sreza so radi tega zelo vznemirjeni.

Iz policijske službe. Policijski stražnik II. reda pri tukajšnjem predstojništvu mestne policije Anton Kunst je imenovan za podnadzornika policijske straže. Za policijskega stražnika I. razreda je imenovan pri tukajšnji policiji stražnik II. razreda Markel Ačko. Za policijskega stražnika II. razreda je imenovan Josip Kovačec, doslej policijski stražnik III. razreda.

Z bolniške postelje pobegnila — v smrt. Pri Sv. Andražu v Halozah je zbolela posestnica Neža Emeršičeva na pljučnici. Imela je zelo visoko vročino. Domačini so ji pridno stregli, toda pripetilo se je, da je za nekaj trenotkov ostala sama v sobi. Nenadoma je Emeršičeva skočila s postelje ter skozi hišna vrata pobegnila v bližnji gozd. Bila je temna noč, da je domačini kljub vestnemu iskanju niso mogli najti. Naslednje jutro so nadaljevali poizvedbe ter so končno nesrečno Emeršičevo našli v 2 km oddaljenem gozdu. Slonela je ob nekem drevesu mrtva. Ugotovili so, da je zmrznila. Tragična smrt posestnice je zbudila splošno sočutje.

Kakšno vreme se nam obeta. Dunajska vremenska napoved za danes pravi: Zaradi prodiranja zapadnih struj nevarnost pookide, v Alpah padavine, v hribih sneg, v dolinah dež.

Mednarodni avtomobilski tekmovalci v Mariboru. Na podlagi obvestila od »International Sporting-Cluba« iz Monte Carla in tuk. mariborski sekciji Avtomobilskega kluba poslani tekmovalci letošnjega »Rallye Monte-Carlo« si je izbralo 29 tekmovalcev progo, ki gre iz Palerme v Sicilijo - Neapel - Roma - Padua - Ljubljana - Wien - München - Strassburg - Dijon - Lyon - Avignon v Monte Carlo (4134 km). Kakor nas obvešča Avtomobilski klub, sekcija Maribor, bodo pasirali tekmeči mejo v Št. Ilju predvidoma v četrtek, dne 28. januarja med 12. in 19. uro. Ni pa izključeno, da bodo tekmovalci ob ugodnih voznih prilikah pasirali Maribor že v dopoldanskih urah. Mariborska sekcija bo preskrbela markiranje križišč na svojem teritoriju in v mestu Mariboru tako, da ne bodo mogli priti tekmovalci v zmotu. Tudi so se podvzeli potrebni koraki radi hitre odprave obmejnih carinskih formalnosti na meji v Št. Ilju.

Huda prometna nezgoda na Aleksandrovi cesti

Danes okoli pol 12. ure se je pripetila na Aleksandrovi cesti pred restavracijo Union huda prometna nesreča, ki bi kmalu zahtevala človeško žrtev. Nekaj kolesar je namreč privozil iz smeri Zadržne gospodarske banke ter nameraval zaviti v Aleksandrovo cesto v smeri proti kolodvoru. Pri tem je hotel zaviti na levo stran Aleksandrove ceste v smeri proti kolodvoru. V tem trenutku pa je privozil avtotaksi g. Omuleca, ki ga je šofirjal šofer Franc Vrecl. Avto je popolnoma pravično vozil po desni strani ceste. Ko je zagledal šofer pred seboj kolesarja, je

Studenške novice

Ljudska univerza. Danes zvečer ob 19. uri predava g. dr. Marin: »Zgodovinski razvoj medicine«. Predavanje je s slikami.

Pogreb Marije Kuraltove. Poročali smo o nenavadni nesreči na Slomškovem trgu v Mariboru, ko se je vžgala obleka Marije Kuraltovi, ki je na posledicah zadobljenih opeklin podlegla. Ker je bila imenovana doma v Studencih, so jo pokopali na željo staršev na studenškem pokopališču. Pogreba se je udeležilo veliko številno Studenčanov in tudi Mariborčanov, ki so prihiteli, da s svojo navzočnostjo počaste spomin tragično preminule.

Putnikove novice

Na mednarodne smuške skakalne tekme v Celovcu priredi Putnik dne 7. februarja t. l. enodnevni izlet v Celovec. Cena z vizumom vred Din 120. Vse nadaljnje pri Putniku.

Dne 13. februarja priredi Putnik Maribor tridnevni izlet z avtokarom na Dunaj k prvenstvenemu umetnemu drsanju. Cena z vizumom vred Din 240. Vse nadaljnje pri Putniku.

Putnikov avtokar k zimsko-sportni nedelji na Semmeringu. Ob priliki velikih zimsko-sportnih prireditiv, ki se vršijo v nedeljo, dne 31. januarja 1937 na Semmeringu in ki obsegajo tekmovalje v smučskih skokih, keglanje na ledu, tekmovalje v spustu, mednarodno hokejsko tekmo na ledu in maskerado na ledu z lepoto konkurenco, prireja »Putnik« Maribor enodnevni izlet z najmodernejšim, udobnim in kurjenim avtokarom. — Odhod iz Maribora je predviden za 6.00 uri zjutraj izpred hotela »Orel«, povratek v Maribor pa dne 1. februarja ob cca. 1.00 uri zjutraj. Cena vožnje z vizumom vred je Din 170.— za osebo. Ker je v avtokaru le 20 sedežev na razpolago, se priporoča čim prej prijaviti. Vse informacije in prospekte pri »Putnik«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon št. 21-22.

Avtobusni izlet na Senjorjev dom. Na splošno željo prireja »Putnik« Maribor v nedeljo, dne 24. t. m. avtobusni izlet za smučarje v krasote zapadnega Pohorja. Odhod iz Maribora izpred hotela »Orel« ob 6.00 uri, prihod v Ribnico na Pohorju ob 7.30. Povratek iz Ribnice ob 18.00 uri s prihodom v Maribor ob 20.00 uri. — Vozna cena Din 40.— za osebo. Takojšnje prijave je nasloviti na »Putnik«, Maribor, Aleksandrova cesta 35, telefon št. 21-22.

Ptijske novice

Občinska seja. V četrtek 21. t. m. ob 18. uri se vrši plenarna seja mestnega sveta ptijskega v mestni posvetovalnici.

Smrtna nesreča pri ribolovu. Pri ribolovu na Dravi pri Zavrču se je dogodila smrtna nesreča. Žrtev je 43 let star M. Zavec iz Zavrča. Pri sekaniu leda se mu je spodrsnilo in je padel z drogom vred, ki ga je nosil na ramenih, na led tako nesrečno, da si je prebil lobanjo in je nekaj trenotkov zatem jzdihnil.

Sporna gibanja

Kolesarsko društvo »Pošteca« je imelo te dni svoj redni letni občni zbor v gostilni Mautner v Radvanju. Zborovanje je otvoril in vodil zaslužni in marljivi predsednik g. Jakob Lupša, ki je uvodoma pozdravil številno članstvo, nato pa izčrpno poročal o klubovem delovanju v preteklem letu. Iz tajniškega po-

močno prijel za zavoro, tako da se je avto klub temu, da je imel snežne verige, zavrtel, pograbil kolesarja in ga vrigel na občestni pločnik, kjer je kolesar obležal nezaveščen in z močno krvavečo rano na levi strani glave. Takoj so bili poklicani mariborski reševalci, ki so kolesarja nemudoma odpremili v tukajšnje splošno bolnišnico, kjer ob času poročila leži še vedno v nezavesti. Pri karambolu je kolesar, Maks Čepe, stanujoč na Tržaški cesti 54, zadobil poleg težkih poškodb na glavi tudi hude rotnaje poškodbe in je njegovo stanje precej resno.

Zadnje telefonične vesti

Strahovito razdejanje vodnega elementa: 200.000 ljudi brez strehe, 5000 naselbin pod vodo

NEWYORK, 21. januarja. Radi silovitih nalivov v zadnjih 14 dneh so reke v srednjih legah ameriškega zapada tako narasle, da so prestopile bregove in povzročile strahovito razdejanje. Najbolj je prizadet Indian. Število brezdomcev se računa na 200.000, najmanj 5000 vasi in

naselbin je pod vodo in popolnoma razdejanih. Številne province sploh niso dosegljive po kopnem in je možno rekonoscirati teren le s pomočjo letal. Katastrofa je večja kakor ob silovitih poplavalh leta 1913.

Roosevelt: v državi, kjer je veliko razkošja, ne sme biti pomanjkanja

WASHINGTON, 21. januarja. Prezident Franklin Delano Roosevelt je bil včeraj na Kapitolu slovesno zapršežen na ameriško ustavo. Danes je naslovil Roosevelt na ameriški narod obsežno spomenico, v kateri razlaga program svoje tekoče predsedniške dobe. V tej spomenici obljublja Roosevelt, da hoče utrditi režim socialne pravičnosti. Kar je

asocijalno, mora izginiti. V državi, kjer je veliko razkošja, ne sme nikdo trpeti pomanjkanja. Novi socialni red bo predstavljal več kakor samo splošni napredek. Roosevelt hoče na preizkušenih temeljih ameriške demokracije ustvariti novi socialni red, ki bo poznejšim generacijam v korist in ki bo USA povzdignil do vzora socialne ureditve.

Trenja med japonsko parlamentarno in vojaško strujo

TOKIO, 21. januarja. Japonski parlament je pričel danes v zvezi z ekspozicijem zunanlega ministra debato glede oboroževalnih kreditov. Kakor znano, vlada v japonskih parlamentarnih krogih nerazpoloženje proti vojaški stranki, ki zahteva od vlade nove oboroževalne kredite, ki predstavljajo ogromno fiskalno obremenitev japonskega naroda. Japonska vlada brani v nasprotju z najmočnejšima strankama Seyukai in Minseitō oboroževanje Japonske opozarjajoč na

prav tako velike oboroževalne tendence sovjetske Rusije. Obe najmočnejši stranki sta sklenili, da bosta odklonili zahteve vlade. Istočasno bosta vztrajali na tem, da mora vlada Hirota (predsednik) in Arita (zunanji minister) odstopiti. Vlada si je v svesti, da lahko doživi v parlamentu poraz, radj česar je sklenila da objavi izčrpno spomenico, v kateri navaja javnosti razloge nujnosti oboroževalne politike.

ročila g. Mandla je razvidno, da šteje društvo 136 članov, ki so se v preteklem letu prav živahno udeleževali na sportskem polju. Po poročilih ostalih funkcionarjev je bila izvoljena naslednja nova uprava: Jakob Lupša, predsednik, Ivan Lešnik, podpredsednik, Ivan Mandl, tajnik, Franc Mautner, tajnikov namestnik, Drago Smrekar, blagajnik, A. Pšunder, blagajnikov namestnik, Odborniki: Ivan

Kapun, Franc Lešnik, Franc Emeršič, B. Irgolič, Joško Ploj in Drago Gradišnik. V nadzorni odbor pa sta bila izvoljena dr. F. Irgolič in Andrej Ružič.

Občni zbor SK Rapida se je vršil v torek zvečer pri »Zamorc« . Po poročilih posameznih odsekov je bila v celoti izvoljena dosedanja uprava z dr. Blankejem kot predsednikom in dr. Brandstätterjem kot podpredsednikom.

Razno

DNEVNO SVEŽI KRAPI komad Din 1.— Pekarna Rakuša, Koroška cesta. 184

BRZOJAVKA. Danes in jutri pojedina sortiranih morskih rib. Pristna dalmatinska in štajerska vina. Gostilna »Kralj morskih rib«, Rotovski trg 8. 333

PRVOVRSTNI JAZZ potrebuje na svoji maskeradi dne 6. februarja t. l. Sokolsko društvo, Ljutomer. Takojšnje ponudbe z oznabo cene in pogojev na Sokolsko društvo v Ljutomeru. 337

Pouk

Odsek brezposelnih učit. abit. (Pedagoška centrala) javlja, da sta na razpolago dve VZGOJITELJSKI MESTI v Novem Sadu. 338

Soba odda

Lepo, solčno, balkonsko SOBO separiran izhod na stopnišče, takoj oddam opremljeno ali prazno. Vprašati Razlagova 24-1. levo. 327

LEPA, OPREMLJENA SOBA velika ali mala, solčna, z uporabo kopalnice, etažna kurjava, se odda. Stroßmaierleva ul. 28, II. nadstr., 9. vrata. 309

Prodam

APNENI PRAH. Tomazevo in fosfatno žlindro, nitrofoskal, kalijevo sol in vsa druga metna gnojila oddaja Kmetijska družba, Maribor. 219

Stanovanje

SPREJMEM DVA GOSPODA na stanovanje in hrano, Trubarjeva 9, Kukovec. 330

Oddam enosobno STANOVANJE v Kettlejevi ulici št. 2. 326

SOBO IN KUHINJO oddam s 1. februarjem. Taborska 7 (tovarna), za 300 Din. 328

GOSPODA sprejem na stanovanje in hrano. Vrbanova 28, prtiličje, desno. 336

Službo dobi

UCENKO lepo, z dobrim glasom, potrebujem za svojo družinsko damsko tamburaško godbo. Pogoji: hrana, stanovanje in 250 Din mesečne plače. Pomudbe s sliko na Pandurovič, Osišek I., Filipovičeva 5. 334

POMOŽNA KUHARICA se išče za takoj. Naslov v upravi. 332

Nove dečve za »Planinski ples« prinaša 213
Tekstilana Büdefeldt
Maribor, Gosposka ul. 14

Za restavracijo na Mariborskem otoku

naj se oglasio najemniki — reflektanti do 1. februarja 1937 pri 329

gradbeni upravi, Frančiškanska ulica 8 II. nadstropje, soba št. 3.

S tužnim srcem naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem in znanecm prežuno vest, da je naša iskreno ljubljena žena, mati, stara mati itd., gospa

Marija Koren

posestnica po dolgi, mučni bolezni, previdena s tolažili sv. vere, včeraj ob 1/2. uri zjutraj mirno v Gospodni zaspala.

Pogreb blage pokojnice bo v petek, dne 22. januarja ob 15.30 iz hiše žalosti, Studenci, Sokolska ulica 26, na studenško pokopališče.

Sv. maša zadušnica se bo darovala v soboto, 23. januarja ob 7. uri v cerkvi Sv. Jožefa.

Studenci pri Mariboru, Montevideo, dne 21. januarja 1937.

335 Zalujoči ostali.